

**OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
SECȚIUNEA A**

Etapa locală, 16 februarie 2019

Clasa a XI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Lucrările în care eseul/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu 0 puncte.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 100 de puncte.

Citește cu atenție textele de mai jos:

A. Vor unii Moldovei să-i zică că au chemat-o Știtia sau Schithia, pre limba slovenească. Ce Știtia coprinde loc mult, nu numai al nostru, ce închide și Ardealul și Țara Muntenească și cîmpii preste Nistru, de coprinde o parte mare și din Țara Leșească. Chematu-o-au unii și Flachia, ce scriu letopisețiile latinești, pre numele hatmanului rîmlenescu ce l-au chiebat Flacus, carile au bătut războiu cu știții pre aceste locuri și schimbîndu-să și schimonosindu-să numele, din Flachia i-au zis Vlahia. Ce noi aceste nume nu-l priimim, nici-l putem da țării noastre Moldovei, ci Țării Muntenești, că ei nu vor să dispartă, să facă doao țări, ci scriu că au fostu tot un loc și o țară și noi aflăm că Moldova s-au discălicat mai pe urmă, iar muntenii mai dintâi, măcară că s-au tras de la un izvod¹, muntenii întîi, moldovenii mai pre urmă de păstorii nemerit, că umblîndu păstorii de la Ardeal, ce să chieamă Maramoroș, în munții cu dobitoacile, au dat de o hiară ce să chieamă buor și după multă goană ce o au gonit-o prin munții cu dulăi, o au scos la șesul apei Moldovei. Acolea fiind și hiara obosită, au ucis-o la locul unde să chieamă acum Bourenii, dacă s-au discălicat² sat. Și hierul³ țării sau pecetea cap de buor să însemnează. Și căteaoa cu care au gonit fiara aceia au crăpat, pre carea o au chiebat-o Molda, iară apei de pre numele cățelii Moldii, i-au zis Molda, sau cumu-i zic unii, Moldova. Așjidirea și țării, dipre numele apei i-au pus numele Molda.

(Grigore Ureche, Letopisețul Țării Moldovei. Predosloviia descălicării a țării Moldovei dinceputul ei. Carea ieste însemnată de Ureche vornicul din letopisețul cel latinescu izvodită)

¹izvod = origine

²a descălica = a întemeia

³hier = stemă

B. În Țara Maramureșului se află un sat numit Cuha. Acolo locuia Dragoș, fiul lui Bogdan, împreună cu ai lui. Bogdan se mîndrea că se trage din domnii cei vechi, iar fiul său ardea de dorința să arate ce poate. Multă vreme mama lui l-a împiedecat să plece, ca să nu-l piardă în acele locuri așa de primejdioase. Pînă ce un zimbru se arată lîngă sat, tineretul se repede pe urmele lui. Dragoș îl socoate ca un semn prevestitor de bine și-și qlege trei sute de tineri înarmați, obișnuiți să sufere cu bărbăție orice trudă. Pornesc pe urmele zimbrului în adîncimile munților, și urmele îl duc la un pîriu necunoscut pînă atunci. Sperînd să găsească un semn, ei merg de-a lungul rîului, oriunde-i duce albia lui. Iar căteaua Molda îi ajută cu mirosul ei, căci, oriunde s-ar ascunde zimbrul, fie în locuri strimte între stînci, ca să scape, lăsînd pe gonași să treacă înaintea, ea, gîdilată în nări de mirosul animalului, latră, adunînd cu glasul ei, ca la un clopot, pe soldații risipiți, pînă ce și trîmbița dădea de știre despre animalul ascuns. Îndată tinerii se reped într-acolo, dar zimbrul, văzîndu-se descoperit de

neobosiții lui urmăritori, își face loc cu putere printre gonași, și ei încep iarăși goana după dînsul.

De-abia au trecut Munții Carpați, și de pe coama munților înalți privesc spre pămîntul Moldovei viitoare. Ochiul cuprinde luncile Prutului, în care se oglindesc cîmpiile curate ce se întind pînă la Nistru, cîmpii întinse, care se arată ca o întindere fumurie sau ca mărimea oceanului. Nistrul cel măreț își are izvoarele în țările coroanei polone, și chiar acolo unde desparte în două Podolia, curge printre stînci sculptate natural, ca și cum ar fi lucrate de mîna de om; e mai frumos ca Nilul, deși e slăvit Nilul, ce curge încunjurat de trestii. Nistrul întrece chiar Dunărea, a cărei ape sînt nesupuse albiei. Valurile Nistrului, în umbră, udă maluri cu pereți strîmți, și fluviul poartă război cu Phoebus, ca să prindă din razele lui, căci stîncile aplecate îi ascund cerul. Țînțarul, dușmanul somnului oamenilor, nu se află aci. Și, cînd se arată totuși maluri joase la vaduri, ele sînt asemenea labirintelor de grădini pe ape, sau asemenea sprîncenelor sublime de pe fruntea veselă a regelui slăvit, cu fruntea senină ca cerul! Dacă zeițele din fabulele grecești ar fi aflat de aceste ținuturi, ar fi venit desigur aci din Olimpul lor. Peste tot, cîmpii mănoase, pășuni întinse; care alte pămînturi în lume se pot asemana cu acestea? Și Prutul iese din acest regat, rîu bogat, șerpuiind pe șesuri întinse cu cîmpii mănoase pe maluri. Aci zadarnic te lauzi, Egiptule, că acolo în țara ta întreci Prutul în bogăție. Aci o jumătate de copeică produce șapte măsuri de grîu, ceea ce cu greu s-ar vedea între granițele tale nisipoase. În anii roditori, ovăzul, secara, grîul dau unsprezece măsuri, iar meiul peste douăsprezece. Tu ce poți avea mai mult, de te lauzi cu protecția Cererei, decît că în țările tale crește zahărul? Aci iapa adesea fată doi mîenzi și oaia trei miei deodată, iar vaca tînără de trei ani fată un vițel. Și pe tine, Bîrlade, rîu roditor, nu pot să nu te amintesc: e greu de uitat cum curgi în bogăție îmbelșugată, ducînd cu unda ta miere și lapte, desfătări ca în rai. Mai departe, ei văd și păduri, și pe unde curg rîurile, șesuri întinse, și, cînd aplecară ochii, văzură o țară, cum ar fi o grădină înflorită cultivată între gardurile ei cu patru laturi. Privind spre răsărit, se minunară de așa țară cu cîmpii pline de flori, asemenea raiului. Acum nădejdea în prinderea pradei bogate se schimbă, altă dorință le umple sufletul.

Privesc locurile și apoi pornesc mai departe de-a lungul rîului, și acum, ieșind din ceața munților, dau de cîmpiile curate. Aci, deodată, căteaua latră cu glasul ei obișnuit, și toți împreună se reped la sunetul cunoscut. Pe stînga rîului se află o pădurice foarte deasă, încunjurată de jur împrejur de șanțuri; acolo, zimbrul, obosit după atîta trude, se odihnea liniștit, dar nările cătelei agere nu-l pierdură nici aci. Acolo tinerimea dornică de pradă îl înconjură, ca și cum tunurile dese ar fi fost îndreptate asupra lui. Animalul simte din instinct că i-a venit ultima clipă a vieții și nu iese din desiș în câmp. Atunci tineretul năvălește asupra lui cu unelte de fier, unii cu topoare ungurești, alții cu lănci de Rohatn, și acolo ucid zimbrul.

„O, tineri – strigă Dragoș – aci e patria noastră, nu mai e nevoie să ne sfătuim, eu nu mă mai întorc înapoi de aici. Voi restabili locuințele strămoșilor noștri. Chiar acum jur că o voi face și trimit de veste acasă. Iar care dintre voi gîndește altfel îl trimit îndată înapoi. Toți strigară: „Îți jurăm că și noi vom locui aci cu tine pe veci!”

Capul zimbrului îl așezară pe un stîlp, ca un semn aducător de bine, și Boureni a fost întîiul sat după această ispravă, căci zimbrul se numește pe moldovenește bour. De aici și țara are drept pecetie un cap de zimbru, și pe acel loc ei întemeiaseră cel dintîi sat și-i dau numele Boureni de la bour. Căteaua, obosită sau rănită în desiș de către fiara slăbită de puteri, după atîta muncă alergă încălzită la apă, dar după ce bău, crăpă acolo istovită. Dîndu-se acestui rîu pe vecie numele de Moldova, de la Molda, el a păstrat și azi numele dintîi. Izvorește din apropierea Maramureșului, tot din Munții Carpați, și se varsă în Siret lîngă Roman. Rîul Moldova a dat un nume veșnic și țării, și poporului: de la Moldova este și moldoveanul.

(Miron Costin, Despre al doilea descălecat al Moldovei și Munteniei după alungarea tătarilor)

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde prin enunțuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Prezintă valoarea stilistică a utilizării verbelor la timpul prezent, valorificând textele-suport. **6 puncte**
2. Justifică rolul predosloviei în literatura veche, valorificând informațiile din textul A. **6 puncte**
3. Explică semnificația toponimelor care apar în textele-suport. **6 puncte**
4. Comentează, pe baza celui de- al doilea fragment citat, caracterul inițiat al traseului parcurs de Dragoș. **6 puncte**
5. Argumentează rolul utilizării descrierii în cele două texte-suport. **6 puncte**

Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea

35 de puncte

Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o *pagină de cronică istorică* în care să evidențiezi valoarea formativă a istoriei.

Notă! Pentru conținutul textului vei primi 25 de puncte, iar pentru redactarea textului vei primi 10 puncte (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilități de utilizare a convențiilor specifice tipului de text – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia și punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul tău trebuie să respecte limitele de cuvinte indicate.

Subiectul al III-lea

35 de puncte

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre *raportul dintre mitologie/legendă și istoriografie*, pornind de la cele două texte citate și valorificând experiențele tale culturale (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie etc.).

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/ a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Notă! Pentru conținutul textului vei primi 25 de puncte, iar pentru redactarea textului vei primi 10 puncte (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilități de utilizare a convențiilor specifice tipului de text – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia și punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul tău trebuie să respecte limitele de cuvinte indicate.